

Rapport tussenevaluatie

Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit 2023-2026

MEIERIJSTAD

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Voortgangsupdate per speerpunt 3
2.1 Speerpunt 1 - Behoud, verbetering en beheer van gemeentelijk groen 3
2.2 Speerpunt 2 – Versterken groenblauw netwerk 5
2.3 Speerpunt 3 – Natuurinclusief bouwen 6
2.4 Speerpunt 4 – Natuurinclusieve landbouw 6
2.5 Speerpunt 5 – Duurzame en klimaat adaptieve maatregelen 7
2.6 Speerpunt 6 – Vergroening particulier terrein 9
3. Nieuwe wettelijke verplichting – Compensatieopgave Natuurvriendelijk Isoleren 10
4. Tussentijdse evaluatie 11
5. Conclusies 13

Datum: 28 oktober 2024

1. Inleiding

In september 2022 is het biodiversiteitsbeleid 2022-2030 vastgesteld. In dit beleid is de ambitie opgenomen om de biodiversiteit in gemeente Meierijstad te behouden en vergroten. In het uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2023-2026 is die ambitie uitgewerkt in actiepunten en maatregelen. Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma is afgesproken dat in 2024 een tussentijdse evaluatie plaatsvindt.

2. Voortgangsupdate per speerpunt

Per speerpunt wordt beschreven wat de huidige stand van zaken is. Er wordt aangegeven wat de opgenomen actiepunten per speerpunt zijn, wat de voortgang per actiepunt is en wat de status is. De acties zijn verdeeld over de looptijd van het uitvoeringsprogramma. Hierdoor is op dit moment nog niet elke actie opgestart.

2.1 Speerpunt 1 - Behoud, verbetering en beheer van gemeentelijk groen

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Leidraad Inrichting Openbare Ruimte
B. Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Groenbeleidsplan
C. Uitbreiden van de groene kaart
D. Maatregelen voor specifieke zeldzame soorten
E. Opstellen monitoringsplan
F. Werken volgens de gedragscode soortenbescherming

A. De Leidraad Inrichting Openbare Ruimte moet nog opgesteld worden. Wanneer hiermee gestart wordt nemen we hierin uitgangspunten voor biodiversiteit mee.

B. In 2024 is een start gemaakt met het opstellen van het Groenbeleidsplan. Werken aan biodiversiteit is een van de uitgangspunten die in dit beleid wordt meegenomen. Dit gebeurt samen met aanpalende onderwerpen zoals duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezonde leefomgeving. Ook nemen we het voorkomen en bestrijden van invasieve exoten hierin op. De aanpak voor bestrijding van invasieve exoten stemmen we af en delen we met onze samenwerkingspartners zoals de waterschappen en het Platform Natuur en Landschap.

C. Een extern bureau voert een inventarisatie uit naar de waardevolle elementen in onze gemeente, die bijdragen aan biodiversiteit, waarna we deze elementen toevoegen aan de Groene Kaart.

D. & E. In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een monitoringsplan. Dit helpt te bepalen of het zinvol is om rekening te houden met specifieke doelsoorten, die nog niet door wetgeving beschermd worden. Inmiddels ligt er een eerste concept, de doelstelling is dat aan het einde van het jaar de definitieve versie is vastgesteld. Het monitoringsplan stemmen we af en delen we met onze samenwerkingspartners zoals de waterschappen en het Platform Natuur en Landschap.

F. Hoewel er al rekening wordt gehouden met de Wet natuurbescherming, is het werken met de gedragscode soortenbescherming als standaard, momenteel nog niet geborgd in alle werkprocessen. Wegens beschikbare capaciteit moet het proces om het werken volgens de gedragscode soortenbescherming standaard te maken in de reguliere werkprocessen nog opgestart worden. Daarnaast is het van belang om te blijven werken aan de (basis)kennis om volgens de gedragscode te kunnen werken.

Status

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Leidraad Inrichting Openbare Ruimte		X	X		Op schema
B. Uitgangspunten voor biodiversiteit opnemen in Groenbeleidsplan		X	X		Op schema
C. Uitbreiden van de groene kaart		X	X		Op schema
D. Maatregelen voor specifieke zeldzame soorten	X	X	X	X	Nog niet gestart
E. Monitoring (opstellen plan en uitvoering)	X	X	X	X	Op schema
F. Basiskennis biodiversiteit en werken volgens gedragscode	X	X	X	X	Nog niet gestart

** De verwachting is dat de acties die nog niet gestart zijn en in de statusbalk oranje gekleurd zijn, binnen de looptijd van dit uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd.*

2.2 Speerpunt 2 – Versterken groenblauw netwerk

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Kleinschalige landschapselementen behouden en verbinden
B. Natuurlijke oevers aanleggen
C. Faunavoorzieningen aanleggen
D. Biodiversiteit opnemen in bodembeleid

A. Om kleinschalige landschapselementen te behouden, voert een extern bureau een inventarisatie uit naar waardevolle landschapselementen in onze gemeente, waarna we deze elementen toevoegen aan de Groene Kaart. Om kleinschalige landschapselementen toe te voegen onderzoeken we of we agroforestry kunnen vormgeven in onze gemeente. In 2024 zijn gesprekken met verschillende agrariërs gevoerd om te onderzoeken of agroforestry een interessante aanvulling kan zijn in hun bedrijfsplan. Zie meer over Agroforestry onder speerpunt 4A.

B. Waar mogelijk creëren we natuurvriendelijke oevers, wat in het biodiversiteitsbeleid is vastgesteld als standaard. Daarnaast nemen we dit op in het nog op te stellen waterbeheerprogramma. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers bij nieuwbouw en nieuwe projecten indien van toepassing, borgen we nog in het omgevingsplan. Waar mogelijk combineren we de aanleg van natuurvriendelijke oevers met ecologische verbindingszones (EVZ's), waarbij we zowel droge als natte EVZ's integreren en samenwerken met de waterschappen.

C. Faunaknelpunten worden direct aangepakt bij onderhoud of herinrichting van gemeentelijke wegen. Dit wordt bekostigd uit de totale projectkosten. De kaart met faunaknelpunten op gemeentelijke wegen moeten we nog actualiseren.

D. Het opnemen van behoud en versterking van biodiversiteit in het bodembeleid wordt meegenomen in het nieuwe bodembeleid. Dit staat op de planning voor 2026.

Status

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Kleinschalige landschapselementen behouden en verbinden	X	X	X	X	Op schema
B. Natuurlijke oevers aanleggen	X	X	X	X	Op schema
C. Faunavoorzieningen aanleggen		X	X	X	Op schema
D. Biodiversiteit opnemen in bodembeleid				X	Op schema

2.3 Speerpunt 3 – Natuurinclusief bouwen

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Natuurinclusief bouwen en inrichten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
B. Natuurinclusieve maatregelen bij bestaand gemeentelijk vastgoed

A. We onderzoeken de mogelijkheden om natuurinclusieve maatregelen bij ruimtelijke ontwikkelingen verplicht te stellen. We waren gestart met het uitwerken van een puntensysteem, waarbij we echter zijn ingehaald door de tijd; via een wetswijziging vanuit de Rijksoverheid komen verplichte verblijfsplaatsen voor diersoorten in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) te staan. Hierdoor onderzoeken we nu de mogelijkheden om natuurinclusieve maatregelen breder in te zetten, met een focus die verder gaat dan alleen gebouwen, waarbij we ook de buitenruimte nadrukkelijk meenemen. De WVG-locatie in Sint-Oedenrode gebruiken we als pilot voor deze aanpak.

B. We hebben onderzoek gedaan naar welke natuurinclusieve maatregelen er genomen kunnen worden bij het bestaand gemeentelijk vastgoed. In een plan van aanpak wordt beschreven welke maatregelen er getroffen kunnen worden voor het behoud en/of stimuleren van biodiversiteit per vastgoedlocatie. In een vervolg werken we voor één vastgoedlocatie uit welke maatregelen we wanneer en door wie laten uitvoeren en hoe we het beheer hiervan regelen.

Status

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Natuurinclusief bouwen en inrichten bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen	X	X	X	X	Op schema
B. Natuurinclusieve maatregelen bij bestaand gemeentelijk vastgoed		X	X	X	Op schema

2.4 Speerpunt 4 – Natuurinclusieve landbouw

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Stimuleren van ecosysteemdiensten
B. Biodiversiteit stimuleren op pachtgronden
C. Ondersteunen vergaande vormen natuurinclusieve landbouw

A. Om ecosysteemdiensten te stimuleren zetten we de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij (BBM) voort tot 2030. Daarnaast hebben we in samenwerking met ZLTO en Stichting Weidevogelbescherming Meierijstad twee acties bij agrariërs uitgezet om bij te dragen aan biodiversiteitsherstel. Samen met ZLTO gaan we voor 30.000 m2 aan akkerranden bij ongeveer 50 agrariërs, verspreid door het buitengebied voor een zichtbaar herstel van biodiversiteit. Aan deze akkerranden actie hebben uiteindelijk 37 agrariërs deelgenomen, verspreid door Meierijstad, waarbij 32.000 m2 aan akkerrand is ingezaaid. Stichting Weidevogelbescherming Meierijstad realiseert op 4 locaties in Meierijstad (Schijndel, Sint-Oedenrode, Erp en Veghel) zwaluwlijnen en -nestkasten ter ondersteuning van de boerenzwaluwpopulatie.
Agroforestry Netwerk Brabant heeft van de gemeente de opdracht gekregen om vijf agroforestry

plannen binnen Meierijstad te realiseren. Agroforestry draagt namelijk bij aan versterking van biodiversiteit door het creëren van een combinatie van houtige gewassen (zoals noten, vruchten, blad en biomassa) en klimaatbestendige landbouw. Op 14 maart 2024 vond een introductiebijeenkomst plaats voor agrariërs uit Meierijstad, waarvoor 11 deelnemers zich hadden aangemeld. Naar aanleiding hiervan zijn vier oriëntatiegesprekken gevoerd, en momenteel wordt er voor één agrariër een bedrijfsplan opgesteld. Op 4 juli 2024 werd er een excursie georganiseerd naar het bedrijf van John Heesakkers in Mariahout, waaraan 12 deelnemers uit Meierijstad deelnamen. Acht van hen toonden interesse in verdere verdieping in de mogelijkheden van agroforestry voor hun bedrijf. Met deze acht agrariërs is een subgroep gevormd om dieper in te gaan op de ecologische en economische afwegingen voor het ontwikkelen van een optimaal ontwerp.

B. Om de biodiversiteit op pachtgronden te verhogen zijn in het pachtbeleid 2023-2025 voor geschikte percelen uitgangspunten voor de aanleg van akkerranden opgenomen. De akkerranden zijn door de pachters ingezaaid en in samenwerking met Stichting weidevogelbescherming Meierijstad ziet de gemeente toe op nakoming ervan. Voor het pachtbeleid vanaf 2026 wordt onderzocht welke aanvullende uitgangspunten ter bevordering van biodiversiteit kunnen worden opgenomen. Hierbij maken we onder andere gebruik van de Handreiking Duurzame Gronduitgifte van de provincie Noord-Brabant.

C. We hebben een positieve grondhouding tegenover agrariërs die zich inspannen voor biodiversiteit, ook bij kleinere initiatieven die bijdragen aan natuurinclusieve landbouw denken we mee. Daarnaast stimuleren we agrariërs die interesse hebben in natuurinclusieve landbouw door hen te verwijzen naar de ondernemerscoaches van de provincie. Met behulp van een ondernemerscoach van de provincie, kan de agrariër een omschakelplan opstellen en daarmee een subsidie aanvragen.

Status

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Stimuleren van ecosysteemdiensten	X	X	X	X	Op schema
B. Biodiversiteit stimuleren op pachtgronden	X	X	X	X	Op schema
C. Ondersteunen vergaande vormen natuurinclusieve landbouw	X	X	X	X	Op schema

2.5 Speerpunt 5 – Duurzame en klimaat adaptieve maatregelen

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Biodiversiteit opnemen als thema binnen de Energietransitie
B. Kennis vergroten over biodiversiteit binnen klimaatadaptieve maatregelen
C. Aandacht vergroten voor biodiversiteit bij het nemen en beheren van duurzame maatregelen
D. Stimuleren van natuurlijke klimaatadaptieve maatregelen

A. Minimale eisen voor biodiversiteitsbehoud én -versterking zijn opgenomen in het afwegingskader voor zonneparken. Samen met Stichting Weidevogelbescherming Meierijstad

onderzoeken we de mogelijkheid om een perceel in te richten als weidevogelgebied, ter compensatie voor het verlies van weidevogelgebied door aanleg van zonneparken.

B. Biodiversiteitsbehoud nemen we als eis op in het nog op te stellen uitvoeringsprogramma voor klimaatadaptatie. Als eerste stap richting beleid en uitvoering zijn klimaatlabels uitgewerkt. De klimaatlabels geven inzicht op welke plekken en thema's de grootste knelpunten zitten.
Op de bedrijventerreinen zijn we al gestart met het samenwerkingsproject Grote Oogst, wat we onder andere met het POM oppakken.
In de uitbreiding van FTE's vanuit de CDOKE-gelden is ook de functie van (stads)ecoloog meegenomen. Deze functie wordt opengesteld zodra er bij werkatelier Openbaar Gebeid een vaste leidinggevende is.

C. De actie 'Aandacht vergroten voor biodiversiteit bij het nemen en beheren van duurzame maatregelen' is nog niet gestart. Wel zijn we gestart met het opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP) voor een aantal kernen in Meierijstad. Dit is nodig om verder te kunnen met de verduurzamingsopgave. Vanuit het rijk is een subsidieregeling aangekondigd voor het uitvoeren van een SMP. We houden voor het uitvoeren van het SMP nauw contact met de provincie en woningcorporaties en werken samen waar mogelijk. De focus van de gemeente ligt de komende periode op het helpen van de doelgroep binnen het Nationaal Isolatie Programma: ofwel het isoleren van woningen met een laag label en lage waarde. Binnen die aanpak is er volop aandacht voor biodiversiteit, bijvoorbeeld in de aanbesteding van de isolerende partij. We bereiden daarover ook communicatie voor richting inwoners.

D. We zetten met name in op bewustwording en voorlichting om inwoners, ondernemers en verenigingen te stimuleren natuurvriendelijke en klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Dit doen we samen met verschillende partners én ook met inwoners zelf, zoals de klimaatburgemeesters.
In de huidige prestatieafspraken met de woningcorporaties staat 'uitvoering biodiversiteit & klimaatadaptatie' als actie benoemd. Concreet vallen daaronder het SMP en het klimaatrobuust maken van wijken waarin ook corporatiebezit aanwezig is. Zelf denken de woningcorporaties na over bijv. afkoppelen. In de nieuwe meerjarenafspraken die in 2025 gereed zijn, nemen we klimaatadaptatie en biodiversiteit ook weer op.

<u>Status</u>

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Biodiversiteit opnemen als thema binnen de Energietransitie	X	X			Afgerond
B. Kennis vergroten over biodiversiteit binnen klimaatadaptieve maatregelen	X	X	X	X	Op schema
C. Aandacht vergroten voor biodiversiteit bij duurzame maatregelen	X	X	X	X	Nog niet gestart
D. Stimuleren van natuurlijke klimaatadaptieve maatregelen	X	X	X	X	Op schema

**De verwachting is dat de actie die nog niet gestart is en in de statusbalk oranje gekleurd is, binnen de looptijd van dit uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd.*

2.6 Speerpunt 6 – Vergroening particulier terrein

De opgenomen actiepunten bij dit speerpunt zijn:

A. Inwoners stimuleren om hun tuin biodivers te vergroenen
B. In gesprek blijven met inwoners
C. Biodiversiteit bevorderen op bedrijventerreinen
D. Private initiatieven tot natuurontwikkeling ondersteunen

A. We stimuleren inwoners op verschillende manieren om hun tuin biodivers te vergroenen. Dit doen we door aandacht te vragen aan scholen voor dit onderwerp, de subsidie voor klimaatadaptieve maatregelen voort te zetten, zelf het goede voorbeeld te geven in de openbare ruimte en door communicatie op verschillende manieren. Op het laatstgenoemde kunnen we nog meer winst behalen door hier meer op in te zetten. Hier gaan we komende tijd mee aan de slag.

B. In gesprek blijven met inwoners doen we voornamelijk door natuur- en landschapsorganisaties een rol te geven en actief met hen samen te werken.

C. Bij de uitgifte van nieuwe bedrijfskavels op bedrijventerrein De Dubbelen hebben we gunningscriteria opgenomen over biodiversiteit. Hoe meer aandacht voor biodiversiteit in het inrichtingsplan, hoe meer punten de inschrijver scoorde. Daarbij hebben we een ondergrens bepaald die verder gaat dan de Wet Natuurbescherming. Naast het stellen van eisen, hebben we ook getracht om de inschrijvers in een vroeg stadium van goede informatie te voorzien over nut en noodzaak van klimaatbestendig en biodivers ontwerpen en inrichten.

Op dit moment wordt er een beperkt aantal kavels uitgegeven op de bedrijventerreinen, de kavels op de Dubbelen beslaan zo'n twee tot vier hectare van de ruim 650 hectare bedrijventerreinen in Meierijstad. Hoewel het opnemen van gunningscriteria over biodiversiteit een stap in de goede richting is, blijft het aandeel van deze kavels in het geheel van de bedrijventerreinen relatief klein. Er valt dus nog meer winst te behalen in het vergroten van biodiversiteit op bedrijventerreinen de komende jaren.

In de uitvoering van het project Grote Oogst houden we rekening met het toevoegen van biodiversiteit. Binnen Grote Oogst is biodiversiteit momenteel geen expliciet thema. Het is van belang om de komende tijd te kijken hoe we biodiversiteit explicieter kunnen maken binnen dit project.

Verder hebben we voor de gebouwen de BREEAM-certificering geëist van minimaal excellent. BREEAM is een integrale certificering die gebouwen beoordeeld op diverse duurzaamheidsaspecten, waaronder biodiversiteit.

Met deze acties is er een eerste stap gemaakt om biodiversiteit op bedrijventerreinen te bevorderen. Maar het is belangrijk om kritisch te kijken naar wat er nog meer of anders gedaan kan worden om biodiversiteit op bedrijventerreinen echt te verbeteren.

D. Om private initiatieven tot natuurontwikkeling ondersteunen is aangegeven de wenselijkheid van een gebiedsfonds voor natuurontwikkeling te onderzoeken. Wegens beschikbare ambtelijke capaciteit moet dit nog opgestart worden.

Status

Actie	Uitvoering in jaartal volgens uitvoeringsprogramma				Status
	2023	2024	2025	2026	
A. Inwoners stimuleren om hun tuin biodivers te vergroenen	X	X	X	X	Op schema
B. In gesprek blijven met inwoners	X	X	X	X	Op schema
C. Biodiversiteit bevorderen op bedrijventerreinen	X	X	X	X	Op schema
D. Private initiatieven tot natuurontwikkeling ondersteunen	X	X	X	X	Nog niet gestart

**De verwachting is dat de actie die nog niet gestart is en in de statusbalk oranje gekleurd is, binnen de looptijd van dit uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd.*

3. Nieuwe wettelijke verplichting – Compensatieopgave Natuurvriendelijk Isoleren

Na de vaststelling van het uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2023-2026 is er een nieuwe wettelijke verplichting toegevoegd waarvoor de gemeente verantwoordelijk is: de compensatieopgave Natuurvriendelijk Isoleren. Hoewel deze opgave niet is opgenomen in het uitvoeringsprogramma, is de gemeente wel verplicht om deze tijdens de looptijd van het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Naast de acties uit het uitvoeringsprogramma zullen we dan ook de compensatieopgave Natuurvriendelijk Isoleren realiseren.

Wat: Vanuit de isolatieopgave komt er ook een compensatieopgave voor het realiseren van kraamverblijven voor 4 vleermuissoorten. Dit is onze opgave:
Gewone dwergvleermuis: 17
Laatvlieger: 6
Baardvleermuis: 2
Gewone grootoorvleermuis: 1
Wanneer: 80% van de compensatiemaatregelen voor kraamverblijfplaatsen moet uitgevoerd zijn vóór 15 februari 2025
Financiering: De compensatieopgave kan (gedeeltelijk) gefinancierd worden vanuit de SPUK.
Opmerking: De compensatieopgave is niet samen met woningcorporaties op te pakken; zij hebben hun eigen opgave.
Nestkasten zijn (nog) niet goedgekeurd als compensatiemaatregel. Denk dus aan gevelbetimmering, openmaken ruimte in gevel, beschikbaar stellen zolder of boeiboordconstructies of een faunatoren. Maak zo veel mogelijk gebruik van een mix aan maatregelen.

4. Tussentijdse evaluatie

Bij de vaststelling van het uitvoeringsprogramma biodiversiteit 2023-2026 is afgesproken dat in 2024 een tussentijdse evaluatie plaatsvindt. Deze bijeenkomst vond plaats op 1 oktober 2024 bij Natuurtuin ’t Bundertje met de samenwerkingspartners die ook betrokken geweest zijn bij de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma én welke een actieve rol spelen in de uitvoering van diverse acties uit het uitvoeringsprogramma (Platform Natuur en Landschap, Waterschap Aa en Maas, ZLTO de Meierij, Area, Woonmeij, POM)

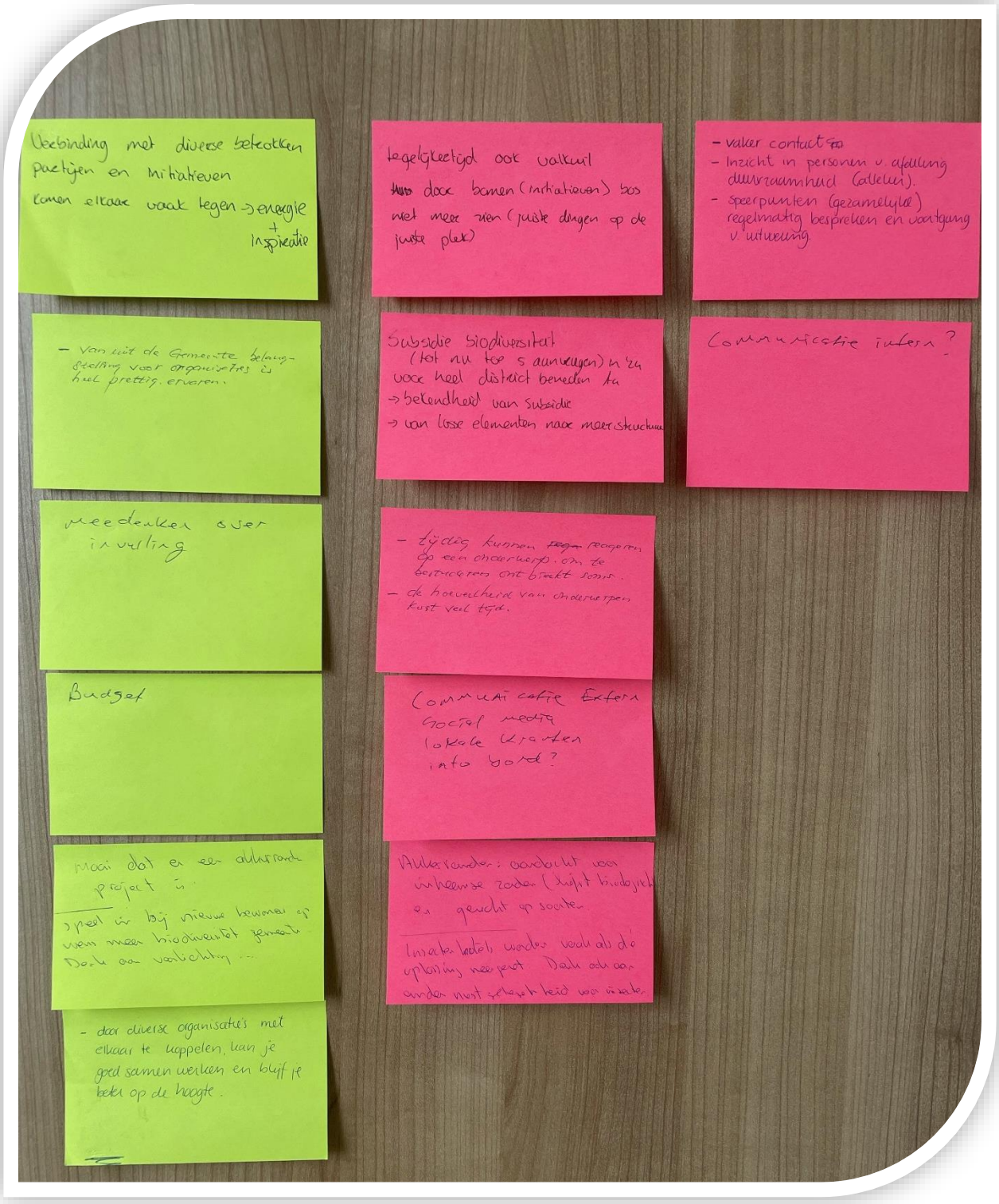
De evaluatie bood een waardevolle gelegenheid om met elkaar de voortgang te bespreken, successen te delen en verbeterpunten te benoemen. De focus lag op het evalueren van de huidige acties en samenwerking en het formuleren van verbeterpunten voor het vervolg. Nieuwe acties formuleren we weer bij het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma vanaf 2027.

Wat gaat goed

- Verbinding met diverse betrokken partijen en initiatieven
- Komen elkaar vaak tegen -> energie en inspiratie
- Vanuit de gemeente belangstelling voor organisaties is heel prettig ervaren
- Meedenken over invulling
- Budget
- Mooi dat er een akkerrandenproject is
- Door diverse organisaties met elkaar te koppelen kan je goed samenwerken en blijf je beter op de hoogte

Wat kan beter

- De vele samenwerkingspartners en initiatieven is tegelijkertijd ook een valkuil; door de bomen (initiatieven) het bos niet meer zien (juiste dingen op de juiste plek)
- Vaker contact
- Inzicht in wie waarvoor verantwoordelijk is
- Gezamenlijke speerpunten regelmatig bespreken en voortgang versus uitwerking
- Bekendheid van subsidiemogelijkheden
- Van losse elementen naar meer structuur
- Communicatie intern
- Tijdig kunnen reageren op een onderwerp om te bestuderen ontbreekt soms
- De hoeveelheid van onderwerpen kost veel tijd
- Communicatie extern (social media, lokale kranten, info bord)
- Akkerranden: aandacht voor inheemse zaden (liefst biologisch) en gericht op soorten
- Insectenhotels worden vaak als de oplossing gezien maar denk ook aan andere nestgelegenheden voor insecten

Verbinding met diverse betrokken partijen en initiatieven
samen elkaar vaak tegen -> energie + inspiratie
tegelijkertijd ook vaker door samen (initiatieven) toch niet meer zien (juiste dingen op de juiste plek)
- vaker contact
- inzicht in personen v. afdeling duurzaamheid (afdelen).
- speerpunten (gezamelijke) regelmatig bespreken en voortgang v. uitvoering
- Vanuit de Gemeente belangstelling voor organisaties & hun prettig. ervaren.
Subsidie biodiversiteit (tot nu toe 5 aanvragen) in '24 voor heel district beperkt
-> bekendheid van subsidie
-> van losse elementen naar meerstructuur
Communicatie intern?
meedenken over invulling
- tijdig kunnen reageren op een onderwerp, om te bestuderen ont bruikt soms.
- de hoeveelheid van onderwerpen kost veel tijd.
Budget
Communicatie Extern
Social media
lokale kranten
info bord?
mooi dat er een duurzaam project is
Speel in bij nieuwe bewoners op veem meer biodiversiteit gemeente
Denk aan verlichting ...
Uitkeringen: aanbesteding voor inheemse zaden (krijgt bijdrage) & gericht op soorten
Insecten hotels worden vaak als de oplossing neergezet Denk ook aan andere vormen zelfwerkzaamheid voor insecten
- door diverse organisaties met elkaar te koppelen, kan je goed samen werken en blijf je beter op de hoogte.

5. Conclusies

Als resultaat op de tussentijdse evaluatie zijn gezamenlijk onderstaande conclusies getrokken. Nummer 2 tot en met 3 zijn randvoorwaarden om de acties uit het uitvoeringsprogramma succesvol te kunnen uitrollen. Bij de voortgang van de huidige acties én bij het opstarten van nieuwe acties houden we hier explicieter rekening mee.

1. De uitvoering van de meeste acties loopt op schema.
2. Bij de acties die achterlopen op schema is de beschikbare ambtelijke capaciteit de voornaamste reden.
3. Goede samenwerking met binnen en buiten is nodig om de ambities waar te maken.
4. Communicatie naar inwoners is belangrijk omdat de keuze voor meer biodiversiteit gevolgen heeft voor hoe de fysieke leefomgeving eruitziet.
5. Zorg voor instandhouding/continuïteit.

